

IZ SVETA TIŠINE

Letnik XLV, št. 5 | maj 2025 | ISSN 1318-1394

Ilustracija iz knjige David: Misija Beethoven
izdajatelj in založnik Zveza društev
gluhih in naglušnih Slovenije
Illustration from the book David: Mission
published by Deaf and Hard of Hearing
Clubs Association of Slovenia



ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

Ludwig van Beethoven

...h, ko je bil star trideset let. Slovilo
je, je napisal leta 1823, ko je že

Ludwig van Beethoven (1770–1827)
composed the famous Ninth Symphony
when he was completely deaf.

Mladen Veršič, predsednik ZDGNS 2013–2025

Četrta obletnica od vpisa jezika gluhih
in gluhoslepih v Ustavo RS

Slovenia Deaf Tennis Open 2025

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in
naglušnih Slovenije | Drenikova
24, Ljubljana | T: 01 500 15 00 |
i: www.zveza-gns.si



V. d. urednice: Aleksandra
Rijavec | **Uredniški odbor:**
Valerija Škof, Saša Letonja,
Maja Vilar | **Jezikovni pregled/**
lektorica: Veronika Ciglar |
Oblikovanje in prelom: Artmedia
| **Tisk:** Tiskarna DTP | Izdaja v
nakladi 3.700 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravice
do objave, neobjave, krajšanja ali
delnega objavljanja nenaročenih
prispevkov v skladu s
poslanstvom in prostorskimi
možnostmi. V posameznih
primerih mnenja posameznikov
ne izražajo mnenja in stališč
uredništva in ZDGNS.
Nenaročenih besedil in fotografij
ne vračamo. Anonimnih ali
žaljivih prispevkov ne
objavljamo. Ponatis celote ali
posameznih delov glasila je
dovoljen le s pisnim privoljenjem.

Glasilo je brezplačno in v javnem
interesu. Na podlagi 8. točke 42.
člena Zakona o davku na dodano
vrednost (UL RS št. 104/2024) ni
zavezano plačilu DDV-ja.

Obvestilo uredniškega odbora

Maj je mesec prelomnic, hvaležnosti in pogledov v prihodnost. Letos
je še posebej simboličen, saj zaznamuje zaključek 12-letnega mandata
predsednika ZDGNS, Mladena Veršiča – obdobje odločnih korakov
naprej, povezovanja in neomajnega zagovarjanja pravic oseb z okvaro
sluha. Njegovo delo in vizijo smo želeli počastiti z iskrenim posveti-
lom sekretarja Matjaža Juharta ter poglobljenim člankom »V jeziku ti-
šine sem našel svoj glas«, ki sta ga pripravili strokovni delavki
ZDGNS.

Bliža se tudi 4. junij, dan, ko obeležujemo vključitev 62.a člena v Usta-
vo Republike Slovenije – ustavno zagotovilo pravico jezika gluhih in
gluhoslepih, k čemur je ZDGNS pomembno prispevala. To je dan, ko
se kot skupnost spomnimo, da se spremembe zgodijo z enotnostjo,
znanjem in vztrajnostjo.

Ob tej priložnosti v tej številki predstavljamo tudi pregled pomemb-
nejših dogodkov ZDGNS v obdobju 2013–2025; od prizadevanj za zako-
nodajne spremembe in razvoja dostopne televizije, do krepitev vlog
tolmačev in ozaveščanja širše družbe. Gre za dragocen pogled na ra-
zvoj naše skupnosti, ki temelji na sodelovanju, solidarnosti in jasni vi-
ziji.

Praznovanje pa bomo letos dopolnili tudi s kulturnim dogodkom:
v petek, 6. junija 2025, ob 18. uri, v SITI Teatru BTC v Ljubljani, vas va-
bimo na premiero gledališke igre Bonton skozi čas.

Predstava v produkciji ZDGNS, v kateri nastopajo: Barbara Čarman,
Zlatka Petrač, Klara Pavšič, Marta Vavpetič, Tina Strel, Špela Rotar,
Nel Delošto, Andrej Marolt, Nejc Drekonja, Sašo Letonja in Jelena Bol-
šedonova, prinaša hudomušen in poučen pogled na bonton, kulturo
in spoštovanje skozi različna zgodovinska obdobja.

Dramaturgija: Tina Strel, scenografija: Jelena Bolšedonova, režija: La-
da Orešnik.

Majska številka tako povezuje preteklost, sedanjost in prihodnost – z
zavedanjem, da je moč skupnosti prav v povezanosti, vztrajnosti in
jasnem glasu – tudi v tišini.

V imenu uredništva vam želim prijetno branje in iskreno vabljeni na
premiero!

Maja Vilar

Kazalo

4 S sekretarjeve mize

10 Mladenu Veršiču, predsedniku ZDGNS 2013–2025



Aktualno

12 »V jeziku tišine sem našel svoj glas«

17 Ob mednarodnem dnevu muzejev

17 Vabljeni v Hišo znakovnega jezika

19 Ivan Cankar (1876–1918)

20 4. junij 2025 – četrta obletnica razglasitve in uveljavitve
dopolnitve II. poglavja Ustave Republike Slovenije s slovenskim
znakovnim jezikom in jezikom gluhoslepih



22 Helen Keller

Šport

23 Slovenia Deaf Tennis Open 2025: Ko tišina spregovori v jeziku športa

26 Prelomno leto za gluhe športnike: Kako sta zakona
iz leta 2017 spremenila njihovo prihodnost



Voda

27 Blejski vodni forum

Cvetni prah

30 Cvetni prah – nevidni sopotnik pomladi

Samopodoba

32 Samoučinkovitost in samospoštovanje v povezavi s samopodobo

Piknik

34 Ideje za piknik – Čas za sprostitev in povezanost v naravi

37 Iz naših društev

43 In memoriam



Foto na naslovnici:

Mladen Veršič

S sekretarjeve mize



Revizija na ZDGNS za leto 2024

Revizijska družba je zaključila revizijo na ZDGNS za leto 2024 in podala pozitivno oceno za opravljeno revizijo.

Svetovni dan zdravja – Ko zdravila utišajo svet



ZDGNS je ob dnevu zdravja organizirala številne aktivnosti in med drugimi pripravila tudi posebno oddajo na TV Slovenija o tem, kako zdravila lahko pomagajo, a hkrati ob neustreznem rabi ogrožajo sluh.

ZDGNS upošteva zahteve uporabnikov na ZZZS



Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije



ZDGNS aktivno sodeluje in upošteva pričakovanja oseb z izgubo sluha na ZZZS predvsem v zvezi s tehničnimi standardi SA in pripadajoče opreme, trajnostne dobe, cenovnega standarda in podobne zadeve, vse iz pravic zdravstvenega zavarovanja.

ZDGNS izdala Zbornik Mednarodne konference inštitutov znakovnih jezikov

Inštitut za SZJ na ZDGNS je organiziral mednarodno konferenco in na podlagi zbranih prispevkov izdal zbornik predstavitev s konference in vse spremljajoče dejavnosti, ki so potekale v sklopu dneva SZJ.





Ministrstvo za kulturo in Vlada RS še vedno nista našla skupnega jezika za sistemsko financiranje razvoja SZJ

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KULTURO

Dolgoletni pogovori, sestanki, pisanja in navsezadnje tudi ustavna sprememba še niso dovolj, da se zagotovi sistemsko financiranje razvoja SZJ. Na ZDGNS ne bomo odnehali s prizadevanji; nadaljevali bomo, dokler se zadeva ne uredi.

**ZDGNS in NIJZ:
Staranje prinaša mnoge izzive**

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

ZDGNS je v sodelovanju z NIJZ predstavila izzive, ki jih prinaša staranje na področju izgube sluha. Na srečanju so sodelovali številni strokovni sodelavci s področja socialnega varstva, zdravstva in starejših.

ZDGNS in Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

ZDGNS je predstavila izzive oseb z izgubo sluha na področju dostopnosti informacij in komunikacij na številnih področjih življenja in dela, s poudarkom na dostopnosti muzejev in podobnih kulturnih ustanov.

Konferenca in skupščina EFHOH

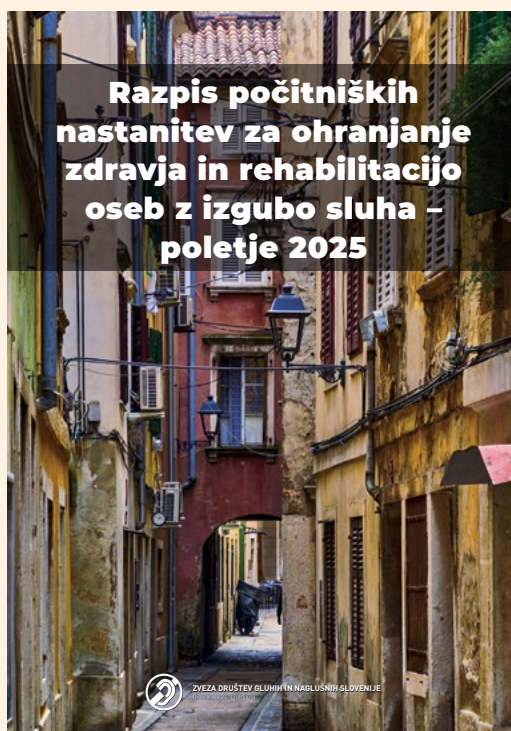
Podpredsednica ZDGNS Jasna Urban se je udeležila konference in skupščine Evropske zveze naglušnih ter pou-



darila pomen ozaveščanja vseh na evropski ravni o dnevu inkluzije in prepovedi uporabe pirotehničnih sredstev.

Razpis počitniških nastanitev ZDGNS za ohranjanje zdravja in rehabilitacijo oseb z izgubo sluha

ZDGNS je objavila razpis z namenom kakovostnega ohranjanja zdravja in rehabilitacije oseb z izgubo sluha. Z zadovoljstvom vedno beležimo visoko zanimanje za koriščenje tega posebnega socialnega programa.



**Razpis počitniških
nastanitev za ohranjanje
zdravja in rehabilitacijo
oseb z izgubo sluha –
poletje 2025**



ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Mednarodni dan ozaveščanja javnosti o hrupu: Preslišani hrup

ZDGNS je aktivno sodelovala na strokovnem posvetu NIJZ na temo hrupa in izgube oz. poškodbe sluha. Na posvetu so poudarili pomen najnovejših raziskav ter predstavili dobre prakse za zmanjšanje izpostavljenosti hrupa v bivalnem okolju.

EP gluhih v šahu



Najmlajša ekipa na evropskem prvenstvu gluhih v šahu je bila iz Slovenije. To prvenstvo je izkoristila predvsem za kaljenje v igranju na najvišjih ravneh tekmovanja. Čestitamo vsem udeležencem in naj bo to dobra spodbuda za naslednja tekmovanja. Šah je tudi olimpijska disciplina gluhih, zato verjamemo, da se Slovenija lahko vrne na najvišji nivo tekmovanj v šahu.

Poseben socialni program ZDGNS Aktivna Kranjska gora

Veseli nas ponovna visoka udeležba in številne skupine, ki koristijo kapacitete ZDGNS v Kranjski Gori za reha-

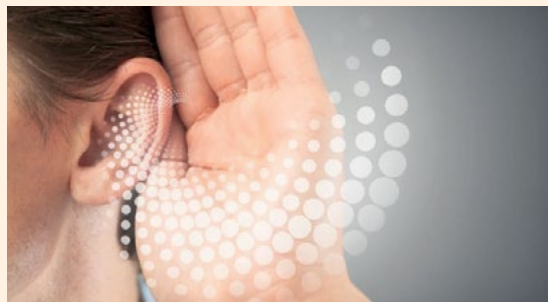
bilitacijo in različne aktivnosti na področju duševnega zdravja.

Slovenija Deaf tennis open 2025 Murska Sobota



Športna zveza gluhih Slovenije je organizirala doslej najmočnejši teniški turnir gluhih v tenisu, ki hkrati služi tudi kot priložnost za prihajajoče Deaflympics, kjer bo zaigral tudi trenutno tretje uvrščeni na svetovni lestvici, teniški igralec Marino Kegl. Čestitamo Marinu, njegovemu trenerju, njegovi družini ter Športni zvezi gluhih Slovenije za odlično izpeljan turnir in vsem želimo uspešne priprave in udeležbo na Deaflympics, ki bodo novembra na Japonskem.

Dan tinitusa: Ko zvok postane sovražnik oz. šumenje, ki ga ne sliši nihče



ZDGNS je vložila na resorno ministrstvo predlog za razglasitev dneva o ti-

nitusu kot spodbudo, opolnomočenje in ozaveščanje odločevalcev o vedno bolj razširjenem problemu v Sloveniji – šumenju, ki ga ne sliši nihče kot le človek sam. Tinitus je zvok, ki marsikomu močno spremeni življenje.

Poslovil se je dolgoletni igralec Tihih stopinj ZDGNS Boštjan Hren

Z veliko žalostjo smo se soočili z nenadno prezgodnjo smrtjo dolgoletnega igralca Tihih stopinj, ki je bil aktiven tudi na mnogih drugih kulturnih področjih. Najbližjim izrekamo globoko sožalje.

Svetovni dan ozaveščanja o dostopnosti: Digitalna dostopnost za vse

Ob dnevu dostopnosti smo na ZDGNS sodelovali na Konferenci Inšpektorata RS za informacijsko družbo Digitalna dostopnost za vse.

Iniciativa Prispevaj krenjjo

Družba Mastercard nadaljuje s podporo pri iniciativi podpiranja razvoja znakovnega jezika. Številni posamezniki in donatorji so prepoznali potrebo po razvoju krenj za posamezna področja, k temu pristopa tudi skupina za razvoj SZJ.

Izobraževanje ZDGNS za gluhe osebe: Finančno opismenjevanje s pomočjo Mastercard

V sodelovanju z društvi smo pristopili k obiskom društev in članov društev ter izvedbi finančnega opismenjevanja. Gre za nadaljevanje projek-



ta razvoja znakovnega jezika, izobraževanja tolmačev in posledično izobraževanja gluhih oseb.

Izobraževanje ZDGNS za tolmače SZJ: Razumeti finance – tolmačiti jasno in razumljivo



Z namenom finančnega opismenjevanja smo izvedli posebno izobraževanje za tolmače, ki gluhim prvi pomagajo pri urejanju finančnih zadev.

Gledališka delavnica gluhih



V počitniških kapacitetah ZDGNS v Kranjski Gori smo izvedli gledališko delavnico za gluhe gledališke ustvarjalce iz vse Slovenije. Delavnica je gostila tudi znano gledališko igralko iz Češke republike.

Strokovni seminar ZDGNS Slišati več: celostni program za delo z osebami z izgubo sluha v domovih za starejše



ZDGNS je izvedla zelo bogat seminar za strokovne delavce, ki so zaposleni v domovih za starejše, s posebnim poudarkom za osebe z izgubo sluha.

Program izobraževanja je verificiran na Socialni zbornici Slovenije in je temu ustrezno tudi točkovan.

Predavanje ZDGNS Brez vode ni življenja



Organizirali smo posebno predavanje o vodah, na katerem smo se seznanili s pomenom vode in ob tem tudi razvili poseben slovar besed s področja voda. Te besede bo skupina za razvoj SZJ razvila v kretnje in jih umestila v slovar slovenskega znakovnega jezika.

Ministrstvo za kulturo podpira razvoj SZJ s projekti



REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KULTURO

Čeprav se z Vlado RS še nismo dogovorili za sistemsko financiranje razvoja slovenskega znakovnega jezika, nas veseli podpora ministrstva za kulturo za dva projekta ZDGNS na področju znakovnega jezika, in sicer za Etimološki slovar in za Slovenski znakovni jezik, del vključujoče družbe.

ZDGNS sodelovala na posvetu Rektorske konference RS



V sklopu pobude za dan inkluzije smo bili povabljeni in smo aktivno sodelovali na rektorski konferenci na temo: diverziteta kot gonilnik družbenega napredka. Vse skupaj vodi v

prispevek univerz k socialni vključenosti in pravičnejši družbi.

Zahvala ZDGNS Bogdanu Kuharju



Seznani smo se, da je Bogdan Kuhar po več kot 44-letnem vodenju

društva v Krškem zaključil svoj mandat in prepustil vodenje novi generaciji. Za sabo po vseh teh letih pušča močno in dobro organizirano društvo, ki ga je vodil srčno in z velikim pozitivizmom ter povezoval vse osebe z območja ne glede na stopnjo ali vrsto izgube sluha. Hkrati je s svojo pozitivnostjo, povezovanjem in spoštovanjem mnoga leta kot predstavnik društva sodeloval tudi na sejah Upravnega odbora ZDGNS in v drugih delovnih skupinah in komisijah na ZDGNS. Morda gre v primeru Bogdana Kuharja za slovenski rekord pri dolžini vodenja nevladnega invalidskega društva v Sloveniji. Najlepše se mu zahvaljujemo za opravljeno delo in mu želimo, njemu osebno in njegovi družini, vse dobro v novem življenjskem obdobju.



Zaključeni mandati članov UO: iz leve: Bogdan Kuhar, Jasna Urban, Darja Mujkanović, Mladen Veršič



Mladenu Veršiču, predsedniku ZDGNS 2013–2025

V veliko čast in zadovoljstvo mi je bilo sodelovati s predsednikom ZDGNS v treh mandatih, in sicer od leta 2013 do leta 2025. Izkazal je veliko srčnost, pozitivnost in predvsem veliko željo po dobrem sodelovanju in medsebojnem razumevanju. Vedno je iskal pozitivne stvari in že-

lel dobro vsem. Rad je izrazil naklonjenost sočloveku, ne glede na družbeni, ekonomski ali politični položaj. Lahko rečem, da ima povsod, kamor pride, dobre prijatelje. Vsakomur nakloni lepo besedo in prijazen nasmeh in če okoliščine dovolijo tudi objem in prisrčen poljub na

lice. Protokolarno darilo ZDGNS, kipeč, ki sporoča: »rad te imam«, še najbolj govori o tem, kdo je Mladen Veršič. Mladen je še vedno željan dela in zdravje mu dopušča, da bo lahko še naprej aktivno sodeloval na področju problematike oseb z izgubo sluha. Po telesu se mu pretaka ljubezen do športa in ljubezen do skupnosti gluhih in znakovnega jezika. Prepričani smo, da bomo še naprej tako dobro sodelovali v novih skupnih zgodbah, kot smo doslej. Na novih poteh z ljubljeno soprogo in sinovoma mu želim še veliko dobrega, predvsem pa zdravja.

Ob koncu zadnjega mandata Mladena Veršiča kot predsednika ZDGNS ne moremo mimo ključnih dogodkov, ki so zaznamovali zadnjih 12 let. Postorjeno je bilo ogromno dela, za sabo zapuščamo veliko lepih in dobrih zgodb, zato je nemogoče naštetiti vse dosežke iz tega obdobja. Naj izpostavim le nekatere: Leta 2013 je bila vložena pobuda za razglasitev dneva slovenskega znakovnega jezika. Leta 2014 se prvič uveljavljajo tehnični pripomočki za gluhe, naglušne in gluhoslepe. Leta 2015 je bila izvedena odločba Vrhovnega sodišča glede pravice gluhih študentov do tolmačenja in ZDGNS je prejela status reprezentativne organizacije za osebe z gluhoslepoto. Leta 2016 sta bila sprejeta zakon o osebni asistenci in pravica do komunikacijskega dodatka. Leta 2017 sta Ministrstvo za šolstvo in Zavod za šolstvo RS imenovala delovno skupino za umestitev SZJ v vse ravni izobraževanja gluhih otrok. Leta 2018 se je Center za razvoj SZJ preimenoval v Inštitut za SZJ, sprejet je bil zakon o socialnem vključevanju (za gluhoslepoto). Leta 2019 je bil Slovar SZJ umeščen v Slovar slovenskega knjižnega jezika, gluhi upravičenci so dobili prva izplačila komunikacijskega do-

datka. Leta 2020 smo z ZRC-SAZU prvič sodelovali v izboru za besedo leta s kretnjo leta, istega leta je ZDGNS ustanovila Zavod Inštitut za SZJ. Leta 2021 je bil sprejet Ustavni zakon 62.a člen o znakovnem jeziku in jeziku gluhoslepih ter verificiran prvi magistrski študijski program konferenčnega tolmačenja SZJ. Leta 2022 je ZDGNS ustanovila Hišo znakovnega jezika in prvič smo v Sloveniji izvajali projekt o tinitusu. Ministrstvo za zdravje je posvetilo posebno pozornost duševnemu zdravju in hrupu ter naglušnosti. Pridobivali smo status reprezentativnosti za tinitus. Leta 2023 je Univerza v Mariboru začela izvajati predmet slovenski znakovni jezik, začelo se je oblikovanje programa Nacionalni poklicni standard Akustik za slušne aparate. Leta 2024 so bili sproženi postopki za spremembo zakona o pirotehničnih sredstvih, uvedbo dneva inkluzije ter spremembo cenovnega in tehničnega standarda za slušne aparate na ZZZS. Leta 2025 je na komercialni TV prišlo do realizacije sprotih podnapisov, nadaljevala se je iniciativa Prispevajkretnjo, prišlo je do osamosvojitve Športne zveze gluhih in Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik. Hkrati so v teku postopki za uvedbo dneva tinitusa.

Nemogoče je bilo izpostaviti le eno ali dve stvari na leto, saj je bilo pomembnejših dogodkov res zelo veliko. Naj bodo ti dosežki spodbuda in predvsem motivacija za nadaljnje delo.

Spoštovani Mladen Veršič, hvala vam za neverjetno bogato, srčno in prijetno skupno pot na ZDGNS. Hvala vam za vso podporo in želim vam vse dobro na novih poteh.

Z globokim spoštovanjem.

Savsko naselje (tam je živel 10 let), z leve stoji zadnji Mladen s prijatelji



»V jeziku tišine sem našel svoj glas«

To je zgodba o človeku, ki kot otrok ni smel kretati, a je kot odrasel spremenil usodo gluhih v Sloveniji. V šoli so mu prepovedali znakovni jezik, vendar je prav ta jezik postal njegovo najmočnejše orodje. Mladen Veršič je iz tišine ustvaril gibanje. Zdaj, po dvanajstih letih predsedovanja Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, odhaja – a za sabo pušča zgodovino, zapisano v ustavo. Mladen Veršič je namreč človek, ki je skupaj z gluho skupnostjo slovenski znakovni jezik popeljal v najvišji akt države.

»Mladen, kako si?« Tako se pogosto začne pogovor. A pri Mladenu Veršiču ni nujno, da besede pridejo iz ust. Pridejo prek rok. Iz kretenj. Iz pogleda.

Rodil se je v času, ko gluhi otroci niso imeli tolmačev. V šoli niso smeli uporabljati znakovne-

ga jezika. Čeprav je bil bister, je ob prehodu v šolo za slišče doživel, kako daleč zadaj so bile možnosti za gluhe.

»Mislim, da sem odličen v matematiki, pa sem hitro spoznal, da sem imel v primerjavi s sliščimi sošolci vsaj dve leti zaostanka,« pove, a brez gren-



Mladen Veršič, njegova mama Jožica, brat Stanko



Z leve Mladen Veršič, sestrična Stankica, brat Stanko



Nogometna ekipa gluhih, Mladen Veršič spodaj tretji z leve



kobe. Njegova pot je bila vse prej kot lahka, a jo pripoveduje s toplino kot nekdo, ki ve, da je kljub vsem oviram prišel do cilja.

Nogomet, ples in sanje o enakosti

Kot mladostnik je našel zavetje med športniki. Nogomet, kegljanje, bowling – gibanje mu je dalo prostor, da je izražal sebe. A tudi ljubezen do folklore. »Šel sem, ker so mi povedali, da so tam lepa dekleta,« se nasmehne. In ostal. Učil se je plesati in potoval po Jugoslaviji. Povezoval je svetove, ki so se zdeli ločeni: svet gluhih in svet slišočih.

»Ko sem bil otrok, sem pred domačim blokom sam angažiral otroke za mali nogomet in smo ga igrali skupaj s slišočimi. Nepričakovano je enkrat žoga razbila šipo. Presenečeni smo bili, ko je hišnik namesto grajanja dejal, da je vse v redu, saj bodo kmalu asfaltirali igrišče. Oddahnil sem si. In res so naredili igrišče, sam pa sem naredil vrata za vratarja in dal mrežo gor. Bilo je zelo lepo. Bilo je tudi veliko deklet. Kasneje so me hoteli postaviti za predsednika pionirjev, a takrat nismo imeli tolmačev, zato sem raje odklonil,« se spominja z iskrico v očeh.

Od ključavničarja do predsednika

Veršičeva poklicna pot se je začela v tovarni vozičkov Tribuna, kjer je delal kot ključavničar. Nato je delal kot viličarist, pozneje pa postal vodja skladišča v avstrijskem podjetju. »Direktor mi je zaupal, čeprav sem bil gluh. Bil sem natančen, nikoli nisem imel nesreče. Bil sem ponosen,« pravi.

Prav v teh letih je razvijal vodstvene sposobnosti, ki so ga pozneje pripeljale do mesta predsednika Mestnega društva gluhih Ljubljana, nato pa do najvišjega mesta v Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Spremembe, ki jih občutimo vsi

Danes 77-letni Mladen Veršič ni le predsedoval – vodil je gibanje. Bil je gonilna sila, da so se začele sistemske spremembe: komunikacijski dodatek, tolmači v sodstvu, dan znakovnega jezika, dostopna televizija, in najpomembnejše –





UO ZDGNS, Mladen v zadnji vrsti drugi z desne

vpis slovenskega znakovnega jezika v ustavo leta 2021.

»Bil sem ganjen. Vsi poslanci so glasovali za. To je bil najlepši trenutek. In pomembno je – zdaj nihče ne more preprečiti uporabe znakovnega jezika. Je v ustavi.«

Zase in za prihodnje generacije

»Boril sem se za to, da otroci danes ne bi doživljali enakega izključevanja kot jaz. Da imajo tolmače v šoli, na univerzi, v zdravstvu. Da niso drugorazredni državljani, ampak enakopravni,« poudari.

Zdaj končno čas za ženo in sprehode

Zdaj, ko se poslavlja z mesta predsednika, pravi, da se najbolj veseli časa z ženo. »Obljubil sem ji, da bova šla večkrat na sprehod. Da bova uživala. Bila je potrpežljiva z menoj. Hvaležen sem ji.«

Ne izključuje pa pomoči skupnosti v prihodnje: *»Če me boste potrebovali – pokličite! Imam veliko izkušenj. Pomagal bom.«*

V jeziku, ki pripoveduje s srcem

Mladen Veršič je v času svojega predsedovanja ZDGNS dokazal, da se lahko s trdim delom, srčnostjo in jasnim ciljem premikajo tudi tisti sistemi, ki se zdijo zacementirani, in da je znakovni jezik – jezik, ki ga ne slišimo – lahko najglasnejši med vsemi.



Slišči klub Slovenska cesta



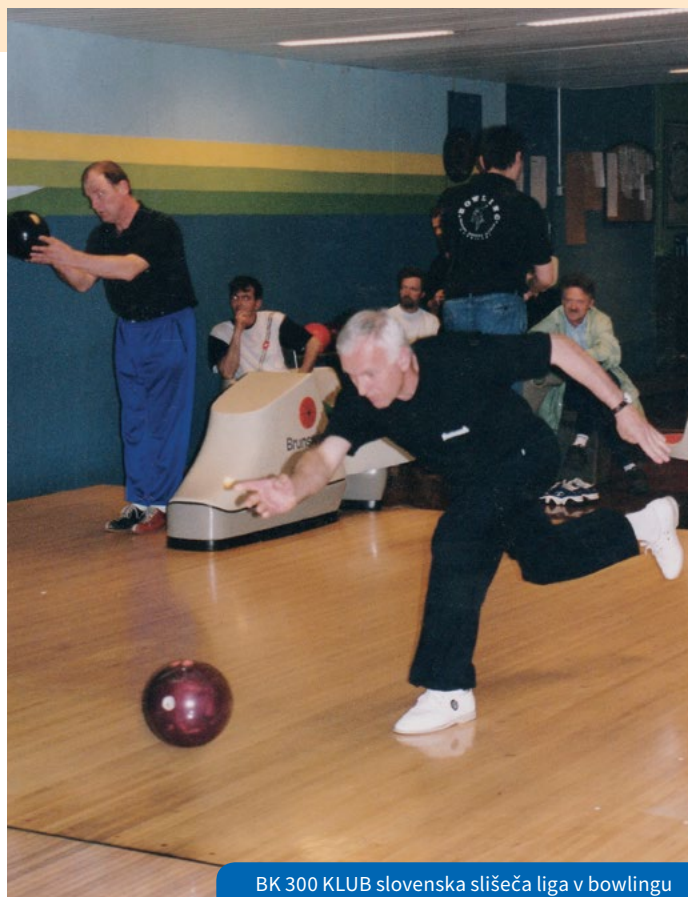
Državno prvenstvo v kegljanju, Mladen drugi v drugi vrsti

»Nismo ubogi. Lahko se potrudimo in dokažemo, da zmoremo,« pravi. Slovenija danes ve, da ima

v skupnosti gluhih močan, živahen, ponosen glas.



Super liga med slišječimi v bowlingu, z leve Srdan, Mladen, Halić



BK 300 KLUB slovenska slišēja liga v bowlingu

Ob mednarodnem dnevu muzejev

vabljeni v Hišo znakovnega jezika



Vsako leto 18. maja obeležujemo **mednarodni dan muzejev**, ki ga praznujemo z namenom poučevanja pomena muzejev pri ohranjanju kulturne dediščine, izobraževanju in vključevanju vseh ljudi v zgodbo o naši preteklosti in sedanjosti. Letos vas ob tej priložnosti vabimo tudi k obisku **Hiše znakovnega jezika**, ki deluje v okviru **Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS)**.



Hiša znakovnega jezika ni klasični muzej, temveč prostor žive dediščine – tukaj **spoznavamo, kako gluhi ljudje komunicirajo, živijo in ustvarjajo svoj svet** skozi znakovni jezik. Obiskovalci se lahko seznanijo z zgodovino znakovnega jezika v Sloveniji, njegovo vlogo pri vključevanju gluhih oseb v družbo ter pomenom, ki ga je dobil z vpisom v Ustavo Republike Slovenije leta 2021.



Voden ogled vključuje **predstavitve slovenskega znakovnega jezika**, interaktivne vsebine in možnost, da se naučite nekaj osnovnih kretenj. Posebno doživetje ponujajo tudi **osebne zgodbe gluhih posameznikov**, ki obiskovalcem približajo raznolikost njihovega vsakdanjega življenja in bogastvo kulture gluhe skupnosti.

Hiša znakovnega jezika odpira vrata za obiskovalce **po predhodnem dogovoru**. Vabljeni so šole, družine, posamezniki in vsi, ki bi radi spoznali svet tišine na drugačen način – skozi oči in roke tistih, ki ga živijo vsak dan.

Letos naj bo dan muzejev priložnost, da **odpremo vrata raznolikosti in dostopnosti za vse** – tudi z obiskom prostora, kjer **govorijo roke**.

Vabilo na delavnico za otroke »Hiša znakovnega jezika«



Vabimo vas, da se z otroki iz vašega vrtca ali prvega razreda osnovne šole udeležite delavnice v **Hiši znakovnega jezika**.

Na zabaven in sproščen način bodo otroci odkrivali čarobni svet sporazumevanja z rokami, obrazno mimiko in gibi. Naučili se bomo nekaj osnovnih kretenj, spoznali pomen nebesedne komunikacije ter ob vsem tem razvijali empatijo in razumevanje drugačnosti.

Ciljna skupina: predšolski otroci (4–6 let) in 1. razred OŠ
Velikost skupine: največ 30 otrok

Trajanje: približno 60 minut

Lokacija: prostori Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije (Drenikova 24, Ljubljana)

Termin: po predhodnem dogovoru v dopoldanskem času.

Prijave in informacije:

E-pošta: infozdgns@gmail.com

Telefon: 070 451 122

Veselim se vašega obiska in srečanja z mladimi raziskovalci sveta tišine.

S spoštovanjem,
Ekipa Hiše znakovnega jezika

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.



Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.



Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.



Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljičah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.



Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.



QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.



Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.



Ivan Cankar

(1876–1918)



Ivan Cankar – slovenski pisatelj

Ivan Cankar se je rodil **10. maja 1876 na Vrhniki** v revni družini. Imel je veliko bratov in sester. Bil je zelo nadarjen in je rad bral ter pisal že kot otrok.

Šolal se je na Vrhniki, v Ljubljani in na Dunaju. Najprej je študiral tehniko, potem pa je raje izbral **literaturo**. Pisal je **zgodbe, romane, drame in pesmi**. Veliko njegovih del govori o **revščini, nepravici, ljubezni do domovine** in **socialnih problemih**.

Bil je tudi govornik in mislec, ki si je želel boljši svet za revne in zatirane ljudi. Njegova najbolj znana dela so:

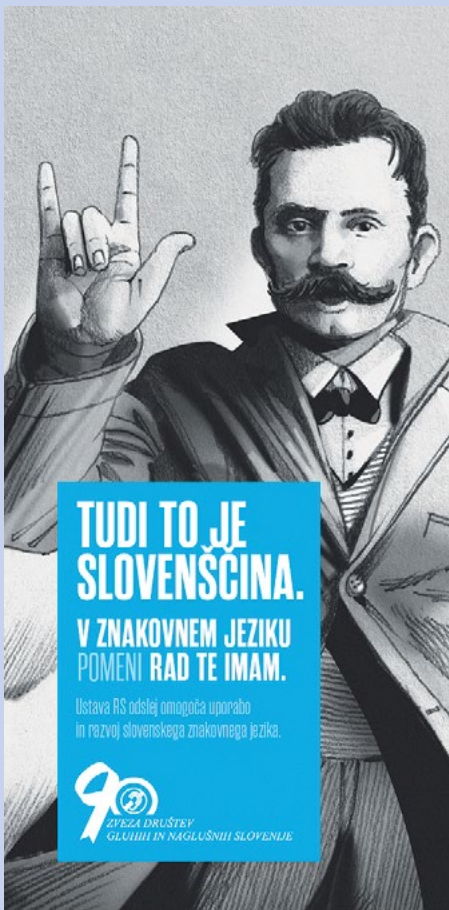
- ▶ **Hiša Marije Pomočnice**
- ▶ **Martin Kačur**

- ▶ **Hlapci**
- ▶ **Kurent**
- ▶ **Moje življenje**
- ▶ **Skodelica kave**

Zadnja leta je živel v Ljubljani. Umrli je **11. decembra 1918**, star 42 let.

Danes velja za **enega najpomembnejših slovenskih pisateljev**. Po njem so poimenovane številne šole, ulice in kulturne ustanove.

Na spletni strani lahko naročite brezplačno knjigo Ivana Cankarja *Skodelica kave*. S pomočjo kode QR si lahko ogledate video posnetek v slovenskem znakovnem jeziku. Čitalec kode QR je na voljo v mobilni aplikaciji Slovar SZJ.



Skodelica kave – v SZJ v obliki QR kode

Cena: 0.00 €





4. junij 2025

Četrta obletnica razglasitve in uveljavitve dopolnitve II. poglavja Ustave Republike Slovenije s slovenskim znakovnim jezikom in jezikom gluhoslepih

S tem ko sta jezika gluhih in gluhoslepih postala ustavno varovani kategoriji, je postavljen trden temelj za nadaljnje zagotavljanje pravic osebam z okvaro sluha in gluhoslepim na vseh družbenih ravneh, posebej na področjih nadaljnjega razvoja znakovnega jezika, izobraževanja in zaposlovanja.

Ustavni zakon je začel veljati z razglasitvijo v državnem zboru 4. junija 2021.

Pobudnik ustavne dopolnitve je bila Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, zato je predsednik Mladen Veršič pozdravil dejstvo, da smo takrat vendarle stopili korak naprej k spoštovanju temeljnega cilja slovenske ustave, da deluje za dobro vseh državljanov in da smo pred zakonom vsi enaki. Da gre za pomembno zmago reprezentativne invalidske organizacije za gluhe,

naglušne, osebe s polževim vsadkom in gluhoslepe, je menil tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, ki je Zvezi ob 90. obletnici organiziranega delovanja gluhih in naglušnih na Slovenskem na slovesnosti 28. maja 2021 podelil **posebno priznanje**.

Slovenija je pred predsedovanjem Svetu EU postala prva država, ki je v ustavo umestila jezik gluhoslepih in peta z znakovnim jezikom. Pred nami so to že storile Avstrija, Madžarska, Finska in Portugalska.

Novi 62.a člen Ustave Republike Slovenije opredeljuje pravico do svobodne uporabe in razvoja slovenskega znakovnega jezika. Kar pomeni, da bo država uresničila pravico do rabe jezika in izražanja ter do celovite rabe tolmača znakov-



Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in Mladen Veršič, predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Foto: Sportida

nega jezika na vseh področjih vsakdanjega življenja. Na območjih občin, kjer sta uradna jezika tudi italijanščina ali madžarščina, je zagotovljena svobodna uporaba italijanskega in madžarskega znakovnega jezika. Uporabo teh jezikov in položaj njihovih uporabnikov ureja zakon. Zakon ureja tudi svobodno uporabo in razvoj jezika gluhoslepih.

Tako se je v 21. stoletju, skoraj petsto let po Trubarju, z velikim zmagoslavjem končalo obdobje prizadevanj slovenskih gluhih in gluhoslepih za temeljno človekovo pravico – do uporabe njihovega maternega jezika. Zato so danes vsem dovoljene sanje. Vse nadaljnje dni pa naj jim ta pomembna zmaga tlakuje pot do uspeha in uresničitve vseh možnosti!

TUDI TO JE SLOVENŠČINA.
V ZNAKOVNEM JEZIKU POMENI RAD TE IMAM.

Ustava RS odsej omogoča uporabo in razvoj slovenskega znakovnega jezika.

90
ZVEZA DRUŠTEV
GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENCE



Na podlagi 171. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS št. 33/91-1, 42/97, 66/00, 24/03, 65/04, 65/06, 47/13, 1/15, 16/15) in tretjega odstavka 182. člena Poslovnika o delovnem zboru (Uradni list RS, št. 82/07 – uradno prečiščeno besedilo 16/10, 65/13, 38/17 in 48/20) je Državni zbor na seji 4. junija 2021 sprejel

GOLOK

o razglasitvi Ustavnega zakona
o dopolnitvi II. poglavja Ustave Republike Slovenije (OdU282a)

Razglašajo se Ustavni zakon o dopolnitvi II. poglavja Ustave Republike Slovenije, ki ga je Državni zbor sprejel na seji 27. maja 2021

Število: 001-0271-31/4
Datum: 4. junij 2021
EPA 19/2-VIII





Helen Keller

Zadnji teden junija po vsem svetu praznujemo teden Helen Keller, gluho-slepe ameriške pisateljice, predavateljice, sufražetke in borke za pravice gluhoslepih.

Helen Keller – glas tišine, ki je spremenil svet

Helen Keller (1880–1968) ostaja ena najbolj navdihujočih osebnosti 20. stoletja. Kljub temu da je bila od zgodnjega otroštva gluha in slepa, je postala pisateljica, govornica, borka za pravice invalidov in simbol moči človeškega duha. Njeno življenje je dokaz, da lahko z voljo, podporo in znanjem premagamo še tako velike ovire.

Začetek v temi in tišini

Helen se je rodila v ameriški zvezni državi Alabama. Pri 19 mesecih je zaradi bolezni (verje-

tno škrlatinke ali meningitisa) izgubila sluh in vid. Njeni starši so dolgo iskali pomoč, dokler niso našli mlade učiteljice Anne Sullivan, ki je postala ključ do Heleninega sveta. Anne je Helen učila komunikacije s pomočjo tipne abecede – črke ji je črkovala v dlan.

Prelomni trenutek je bil, ko je Helen razumela, da beseda »voda«, ki ji jo je učiteljica črkovala v roko, pomeni nekaj, kar je čutila, ko je voda tekla po njeni dlani. Takrat se je odprl nov svet – svet jezika, razumevanja in učenja.

Prva gluha in slepa diplomantka

Helen je kljub izzivom končala študij z odliko na prestižni univerzi Radcliffe (Harvard). Postala je prva gluha in slepa oseba, ki je diplomirala. Poleg tega je obvladala več jezikov (tudi latinščino in nemščino), brala je brajico in tipno govorico, pisala knjige, članke in potovala po svetu.

Aktivistka za pravice invalidov

Helen Keller ni bila le učenka in avtorica, temveč tudi aktivistka. Zavzemala se je za pravice slepih, gluhih, žensk, delavcev in vseh družbeno izključenih. Borila se je proti predsodkom in revščini ter zagovarjala dostop do izobrazbe in tehničnih pripomočkov za invalide. Bila je ustanovna članica Ameriške zveze slepih in sodelovala z Zvezo gluhih.

Helenin pomen danes

Helen Keller je navdihnila milijone ljudi po vsem svetu. Njena zgodba še danes poudarja pomen dostopnosti, podpore in izobraževanja za ljudi z invalidnostjo. Bila je dokaz, da invalidnost ni ovira za dosežke, če imajo posamezniki priložnost razviti svoj potencial.

Njene besede še danes odmevajo:

»Najboljših in najlepših stvari na svetu ne moremo videti ali slišati – čutiti jih moramo s srcem.«



Slovenia Deaf Tennis Open 2025:

Ko tišina spregovori v jeziku športa

Šport, ki presega besede

Ko stopiš na teniška igrišča Teniškega kluba Murska Sobota, se ti zdi, da se svet za trenutek ustavi. Ni kričanja trenerjev, ni navijanja gledalcev, ni vrveža. A prav v tej tišini se skriva nekaj edinstvenega – **moč skupnosti**, ki jo povezuje jezik telesa, odločnost in srčnost. Od 8. do 11. maja je Murska Sobota gostila **Mednarodni teniški turnir gluhih »Slovenia Deaf Tennis Open 2025«**, ki je v regijo pripeljal svetovno elito gluhih tenisačev – **37 igralk in igralcev iz 14 držav in 3 celin**, med njimi tudi 7 moških in 6 žensk iz prve svetovne deseterice.

Tradicija in lokalni ponos

Turnir, ki poteka pod okriljem Mednarodnega komiteja za šport gluhih (ICSD) in šteje za svetovno lestvico, je organiziran že več kot desetletje. Po prvih izvedbah v Portorožu se je zaradi prostorskih in organizacijskih izzivov preselil v Mursko Soboto, kjer je našel svoj dom. Me-

stna občina Murska Sobota je prepoznala potencial dogodka, saj gre za športni in družbeni dogodek z močnim mednarodnim značajem.

»Z veseljem podpiramo takšne dogodke, ki Mursko Soboto postavljajo na zemljevid inkluzivnega športa in prinašajo tudi gospodarske koristi. Navdušeni smo nad organizacijo in športnim duhom, ki ga prinesejo gluhi športniki,« je poudaril župan **Damjan Anželj**.

Organizator turnirja je **Športna zveza gluhih Slovenije (ŠZGS)**. Glavni motor turnirja pa ostaja družina Kegl, ki z ekipo prostovoljcev in partnerjev vsako leto skrbi za brezhibno izvedbo. Turnir je sodil vrhovni sodnik Dejan Jenšac.

Marino Kegl – domači junak

Srce turnirja je nedvomno domačin **Marino Kegl**, eden najboljših gluhih tenisačev na sve-



Antoine Craspail in Pierre De Garam (oba FRA), Marco Carretta (ITA) in Marino Kegl

tu. Trenutno tretji na svetovni lestvici, je svojo športno pot začel že pri šestih letih in danes pri 28 letih nastopa na najvišji ravni gluhega tenisa. Njegov zvesti trener je oče **Darko Kegl**, s katerim tvorita izjemno uigran in zavzet športni tandem.

»Turnir doma, pred domačim občinstvom, je nekaj posebnega. Vidiš podporo, začutiš, da se šport gluhih razvija in da smo slišani tudi v širši javnosti,« je dejal Marino po uvodnih dvobojih.

Tekmovalni vrhunec: borbenost, taktika in spoštovanje

Prvi dan so morali zaradi slabega vremena tekme prestaviti v dvorano. Marino je bil v prvem krogu prost, nato pa v drugem hitro opravil s **slovaškim igralcem Marekom Vacom (6:0, 6:4)**. V četrtfinalu ga je čakal zelo izkušen **Francoz Mikael Laurent**, nekdanji zmagovalec številnih mednarodnih turnirjev.

Dvoboj je bil izjemno napet. Po izgubljenem prvem nizu (4:6) je Marino zbral moči in pokazal izjemno mentalno trdnost. Z zmago v nas-

lednjih dveh nizih (6:2, 6:2) si je priboril polfinale. Tam ga je pričakal **Italijan Marco Carretta**, aktualni evropski prvak. Kljub visokim pričakovanjem Marinu ni uspelo razviti svoje igre – Carretta je bil boljši z 2:0 (6:4, 6:0).

Finale med Carretto in **Čehom Jaroslavom Šmedekom** ni bil odigran – Italijan je predal dvboj zaradi zdravstvenih težav. Tako je zmagovalec turnirja postal **Jaroslav Šmedek**.

Dvojice: naslov ostal doma!

V dvojicah sta Marino in njegov polfinalni tekmelec Carretta združila moči in prikazala vrhunski tenis. Najprej sta suvereno premagala hrvaško in francosko dvojico, v finalu pa sta se pomerila s favorizirano francosko navezo **Grave-Laurent**.

V napetem in izenačenem finalu je odločal t. i. »super tie-break«. Po pravem trilerju sta **Marino Kegl in Marco Carretta** slavila z 6:4, 4:6, 14:12.

»Zmagati doma, v paru s prijateljem, je nekaj najlepšega. Pokazala sva karakter in zmagovalno miselnost,« je povedal Marino.

V ženski konkurenci blestela Nemka

V ženski konkurenci je največ pokazala **Heike Albrecht Schröder iz Nemčije**, ki je v finalu prepričljivo premagala **Poljakinjo Saro Twardowsko** s 6:1, 6:0. Skupaj z Grkinjo Routsy je slavila tudi v ženskih dvojicah, kjer sta v dramatičnem finalu premagali češkoslovaško navezo **Blaščikova–Janošikova** po treh nizih.

Ponos in prihodnost

Organizatorji že pogledujejo v prihodnost. Želja je, da se turnir v Murski Soboti utrdi kot **trajno središče mednarodnega tenisa gluhih**, morda celo kot del evropskega pokala ali predkvalifikacij za Deaflympics. Marino Kegl medtem nadaljuje s pripravami na **Deaflympics 2025**, ki bo novembra v Tokiu.

»Verjamemo, da smo s tem turnirjem pokazali, kaj pomeni šport kot most med svetovi. Vztrajali bomo, ker verjamemo, da gluhi športniki zaslužijo enako pozornost kot vsi ostali,« je ob koncu povedal Darko Kegl.

Zmagovalci Slovenia Deaf Tennis Open 2025

Posamezno – moški:

- 1 Jaroslav Smedek (CZE)
- 2 Marco Caretta (ITA)
- 3 Marino Kegl (SLO), Olivier Grave (FRA)

Posamezno – ženske:

- 1 Heike Albrecht Schröder (GER)
- 2 Sara Twardowska (POL)
- 3 Katerina Blaščikova (CZE), Jana Janošikova (SVK)

Moške dvojice:

- 1 Kegl–Caretta (SLO–ITA)
- 2 Laurent–Grave (FRA)
- 3 Sekhar–Vaco (IND–SVK), Craspail–De Garam (FRA)

Ženske dvojice:

- 1 Albrecht Schröder–Routsy (GER–GRE)
- 2 Blaščikova–Janošikova (CZE–SVK)
- 3 Martins-Vidal (FRA), Srbulović-Matias (SRB–BRA)

Prvič leta 2012

Mednarodni turnir gluhih v tenisu ima v Sloveniji dolgo tradicijo. Prvi poskus izvedbe sega v leto 2012 v Mariboru, a je bil odpovedan zaradi premajhnega števila prijav. Prvi uspešno izpeljan turnir smo nato organizirali leta 2014 v Portorožu, kjer so nastopili vrhunski tenisači Gabor Mathé, Egor Panjuškin, Andres Vazquez, Mikael Laurent in Marino Kegl. Turnir je postal stalnica v Portorožu, a se je z zaprtjem tamkajšnjega teniškega kompleksa preselil v Mursko Soboto, kjer nadaljujemo s tradicijo. Predlani smo po štiriletnem premoru zaradi epidemije COVID-19 turnir uspešno vrnili na mednarodni koledar, kar je še dodatna motivacija za letošnjo izvedbo na najvišji ravni.



Marino Kegl in Mikael Laurent (FRA)

Prelomno leto za gluhe športnike: Kako sta zakona iz leta 2017 spremenila njihovo prihodnost

Gluhi športniki so se skozi zgodovino svojega udejstvovanja v športu nenehno srečevali z vprašanjem neenakosti in sistemske prezrtosti. Kljub vrhunskim dosežkom so desetletja ostajali brez pravic in statusa, ki so sicer pripadali drugim vrhunskim športnikom v Sloveniji. Prizadevanja številnih posameznikov, strokovnih delavcev ter predvsem Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) so v tem času igrala ključno vlogo pri ozaveščanju odločevalcev in širše javnosti.

Zato ima leto 2017 prav poseben pomen – bilo je prelomno za vse športnike invalide, še posebej pa za gluhe in naglušne. Po več kot četrt stoletja prizadevanj je Državni zbor Republike Slovenije sprejel dva ključna zakona, ki sta odprla vrata k večji enakopravnosti v športu.

Zakon o športu (ZŠpo-1)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z o razglasitvi Zakona o športu (ZŠpo-1)

Razglasjam Zakon o športu (ZŠpo-1), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 30. maja 2017.

Št. 003-02-5/2017-24

Ljubljana, dne 7. junija 2017

Borut Pahor l.r.
Predsednik
Republike Slovenije

30. maja 2017 je bil na seji Državnega zbora RS sprejet **Zakon o športu (ZŠpo-1)**. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor ga je razglasil z **uradnim ukazom št. 003-02-5/2017-24**, in sicer **7. junija 2017**. Zakon celovito ureja področje športa in je pomembno vplival na definicijo ter priznanje športnikov invalidov, vključno z glu-

himi športniki. Vključitev ustreznih določb je pomenila prvi resni korak k priznavanju statusa vrhunskih športnikov tudi tistim, ki so bili dotlej sistemsko spregledani.

Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa (ZDPIDŠ)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z o razglasitvi Zakona o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa (ZDPIDŠ)

Razglasjam Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa (ZDPIDŠ), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 22. junija 2017.

Št. 003-02-6/2017-10

Ljubljana, dne 30. junija 2017

Borut Pahor l.r.
Predsednik
Republike Slovenije

Le nekaj tednov kasneje, **22. junija 2017**, je državni zbor sprejel še **Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa (ZDPIDŠ)**. Zakon je bil razglašen **30. junija 2017 z uradnim ukazom št. 003-02-6/2017-10**. Z njim so bili tudi vrhunski športniki invalidi, med njimi gluhi športniki, upravičeni do dodatka k pokojnini, s čimer je bil dokončno potrjen pomen njihovih dosežkov za slovensko družbo.

Vztrajnost, ki se je izplačala

Te zakonodajne spremembe niso zgolj formalnost – pomenijo priznanje, vrednotenje in vključitev. So rezultat dolgotrajnega trdega dela, številnih pobud, dialoga z institucijami in predvsem nepopustljive predanosti. Vloga ZDGNS in SZGS pri tem je bila neprecenljiva.



Blejski vodni forum

28. marca 2025 je Blejski vodni forum na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije predstavil najnovejše globalne trende na področju pitne vode. Ob tej priložnosti smo predstavili tudi desetletno delovanje neprofítne organizacije, ki se zavzema za dvig ozaveščenosti in postavljanje novih standardov kakovosti pitne vode.

Kdo smo

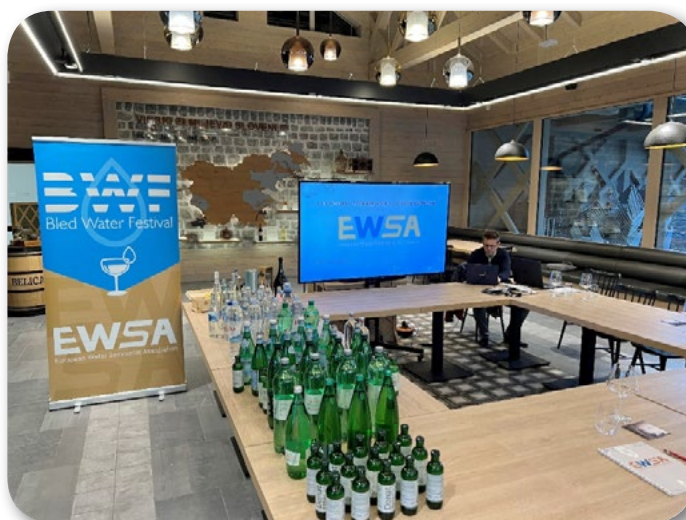
Smo neprofítna organizacija, ustanovljena leta 2016, s ciljem spodbujati razvoj in razumevanje kakovostne pitne vode po vsem svetu, iskati najbolj inovativne tehnološke rešitve ter soustvarjati nove svetovne vodne trende.

Sodelujemo z več kot 25 državami in zagotavljamo platformo za novo razumevanje, kako voda vpliva na naše telo, naše življenje, in kaj pomeni dobra kakovost pitne vode.

Novo razumevanje pitne vode

Znotraj organizacije smo oblikovali novo razumevanje pitne vode, ki ga širimo prek Evropskega združenja vodnih someljejev (EWSA), ustanovljenega leta 2020 v partnerstvu s KISA.

Naš cilj je predstaviti vodo na razumljiv in dostopen način, da bi vsak posameznik lahko razumel njen vpliv na zdravje in pomen čiste vode.



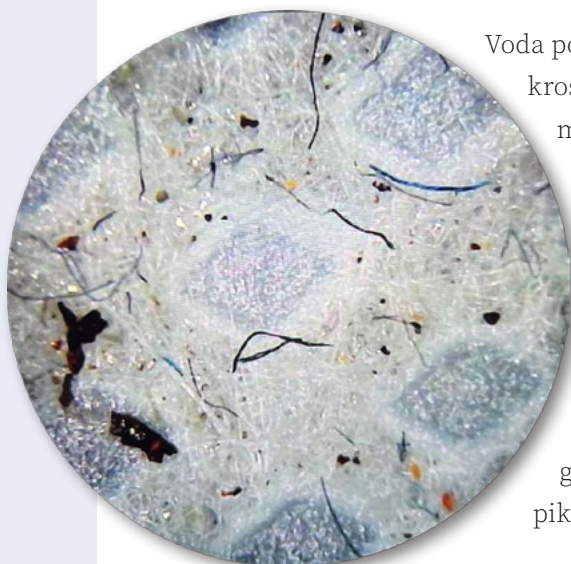


Onesnaževalci in certifikacija

Naš Certifikat odličnosti BWF označuje najčistejše vodne vire, ki ne vsebujejo mikroplastike, hormonskih motilcev in drugih sodobnih onesnaževalcev, ki jih pogosto najdemo tudi v vodi iz pipe.



Vodna karta in pripomoček za izbiro prave vode za kulinarčna doživetja.



Voda pod mikroskopom – mikroplastika (črne in modre črte), delci avtomobilskih gum (črne pike)

Pitna voda v Sloveniji in Evropi

V Sloveniji imamo številne vodne vire visoke kakovosti, kar pomeni, da pogosto pijemo vodo iz pipe tudi v restavracijah. Vendar kakovost ni enaka povsod. V državah EU so razlike še večje – predvsem v mineralizacijskih vrednostih in postopku obdelave pitne vode, da je ta še vedno skladna z regulatornimi organi.

Voda in kulinarika

Naše delovanje je tesno povezano z gostinstvom. Vodo povezujemo s hrano, vinom, čaji, kavo in celo vodnimi koktajli. Razvijamo tudi vodne menije v sodelovanju z najboljšimi restavracijami.

NOVO RAZUMEVANJE PITNE VODE.

Izberite najboljšo vodo, glede na vaš izbor hrane in/ali pijače ali pa svoj obrok prilagodite, glede na vašo najljubšo vodo.

NAŠA PONUDBA:

Polšči svojo vodo na vodni karti.
Negazirana voda, Aquinity8
• Aq8 – 5 eur
• Aq8 – 5 eur
• Aq8 – 5 eur

Gasirana voda z namenom, Aquinity8

• Aq8 – 5 eur
• Aq8 – 5 eur
• Aq8 – 5 eur



Cene so simbolične in ne predstavljajo pravih cen.

Evropske nagrade za vodo (European Water Awards)

Podeljujemo nagrade za najboljše inovativne prakse podjetjem z vsega sveta in jih vključujemo v svojo platformo, ki omogoča izmenjavo znanja med razvitimi državami in tistimi, ki potrebujejo rešitve za izboljšanje kakovosti vode.

Ponosni smo, da se je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije odločila prenesti nova zna-



nja in terminologijo v znakovni jezik.

Skupaj razvijamo nove kretnje za terminologijo s področja kakovosti pitne vode.

Naslednji koraki

Na junijskem forumu 2025 (4.–5. junij) bomo skupaj z Zvezo predstavili pobudo svetovni javnosti. Cilj je nadaljnji razvoj terminologije, več-

ja ozaveščenost in dostopnost informacij o pomenu čiste pitne vode za vse.

Voda je osnovna človekova pravica. Naš cilj je, da vsi – ne glede na okolje, jezik ali zaznavne zmožnosti – razumemo, kaj pijemo, kako voda vpliva na naše zdravje in ali je varna za uživanje.





Cvetni prah – nevidni sopotnik pomladi

Ko se narava prebudi, z njo pridejo tudi prvi znanilci toplejših dni – sonce, cvetovi, ptičje petje ... in cvetni prah. Čeprav ga s prostim očesom pogosto ne opazimo, ga mnogi občutimo – v nosu, očeh in grlu. Gre za naravni pojav, ki ima pomembno vlogo v ekosistemu, a marsikomu povzroča nevšečnosti.

Kaj sploh je cvetni prah?

Cvetni prah (pelod) so drobna zrnca, ki jih sproščajo cvetoče rastline v času razmnoževanja. Vsako pelodno zrno vsebuje moške spolne celice, namenjene oploditvi rastlin. Cvetni prah lahko prenašajo žuželke, veter, voda ali celo živali, pri čemer so najbolj problematični tisti pelodi, ki jih prenaša veter – prav ti povzročajo največ alergijskih težav.

Sezona peloda – od zgodnje pomladi do jeseni

Pelodna sezona se začne že februarja, ko zacvetijo leska, jelša in druge zgodnje vrste. Vrhunec običajno nastopi v aprilu, maju in juniju, ko cvetijo trave, sledijo jim pelodi zelišč in plevelov, ki lahko vztrajajo vse do jeseni. V spodnji tabeli je povzet pregled glavnih virov peloda po mesecih:

Mesec	Najpogostejši viri cvetnega prahu
februar-marec	leska, jelša
april-maj	breza, hrast, bukev
maj-julij	trave
avgust-september	ambrozija, pelin, kopriva

Kako vpliva na telo?

Cvetni prah je eden najpogostejših sprožilcev alergijskega rinitisa, ki mu pogosto pravimo tudi seneni nahod. Simptomi se lahko pojavijo že ob nizkih koncentracijah v zraku in vključujejo:

- ▶ kihanje,
- ▶ srbenje nosu in oči,
- ▶ zamašen ali izceden nos,
- ▶ solzenje oči,
- ▶ občutek utrujenosti ali razdražljivosti.

Pri posameznikih z astmo lahko izpostavljenost pelodu vodi tudi do poslabšanja dihalnih težav.

Kako si lahko pomagamo?

Obvladovanje simptomov in omejevanje izpostavljenosti sta ključnega pomena. Nekaj koristnih nasvetov:



Spremljajte pelodno napoved: Spletne strani, kot sta www.pelodne-napovedi.si in NIJZ, redno objavljajo dnevne napovedi.

Zračenje prostorov: Zračite v zgodnjih jutranjih ali večernih urah, ko je v zraku manj peloda.

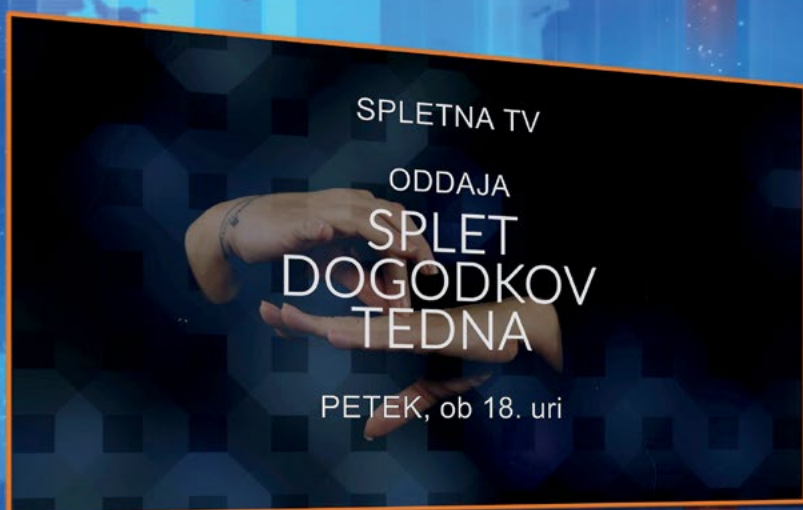
Tuširanje in menjava oblačil: Po prihodu iz narave si umijte lase in preoblecite oblačila, saj se pelod nabira tudi na koži in tkaninah.

Zdravila: Antihistaminiki, nosni spreji in kapljice za oči lahko ublažijo simptome. Pred uporabo se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

Zaščitna oprema: Sončna očala in zaščitne maske lahko pomagajo zmanjšati stik z delci v zraku.

Cvetni prah – del naravnega ravnovesja

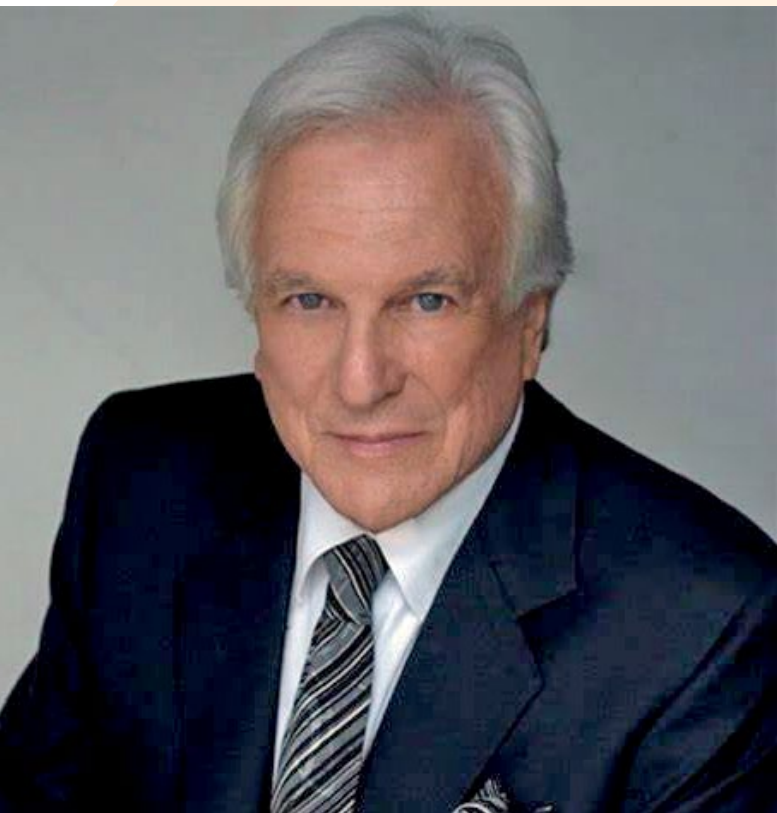
Kljub temu da povzroča neprijetnosti, je cvetni prah ključni člen v krogu življenja. Omogoča razmnoževanje rastlin, razvoj plodov in dolgoročno ohranjanje biotske raznovrstnosti. Z dobro informiranostjo in prilagajanjem vsakodnevnih navad lahko lažje preživimo pelodno sezono ter hkrati spoštujemo naravne procese, ki nas obdajajo.



DOSTOPNO ZA VSE



Samoučinkovitost in samospoštovanje v povezavi s samopodobo



Kanadsko-ameriški psihoterapevt dr. Nathaniel Branden se je odločil svoje življenje posvetiti raziskovanju samopodobe, ki je po njegovem mnenju zgrajena iz dveh delov: samoučinkovitosti in samospoštovanja. Samoučinkovitost je sposobnost doseganja želenih rezultatov (večje zaupanje v lastne sposobnosti razmišljanja, presojanja, izbiranja in odločanja). Ko smo samoučinkoviti, aktivno prevzamemo nadzor nad svojim življenjem. Samospoštovanje pa je prepričanje o lastni vrednosti in se nanaša na spoštovanje sebe. Ko imamo zdravo samospoštovanje, verjamemo, da smo vredni ljubezni. Obe področji se torej med seboj podpirata in dopolnjujeta. Dr. Nathaniel Branden pa v svoji knjigi *Six Pillars of Self-Esteem* govori tudi o šestih stebrih, ki podpirajo samopodobo.

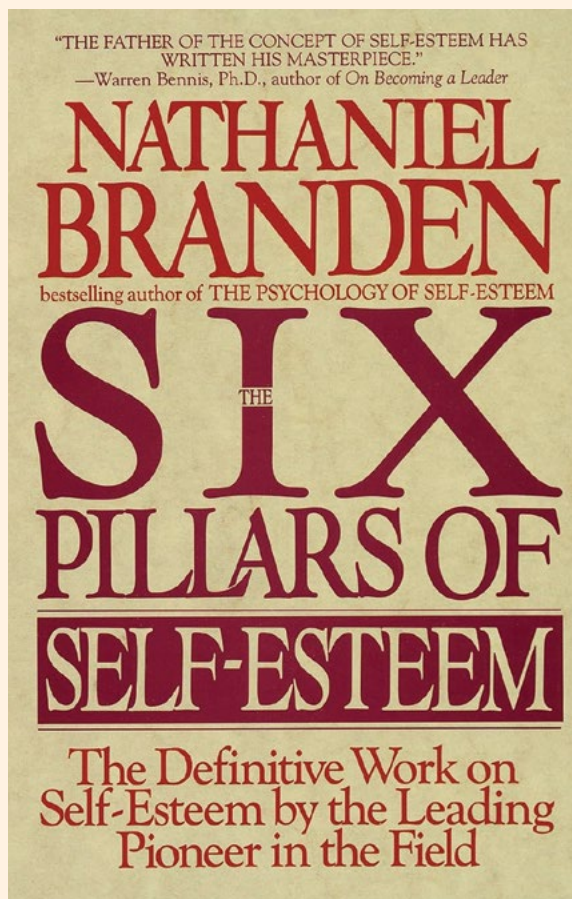
Prvi steber je ZAVESTNO ŽIVLJENJE. To pomeni, da živimo v sedanjosti in spremljamo življenje, ter smo z mislimi pri stvari. Takšno življenje pripomore k temu, da se zavedamo dejstev in se ne bojimo priznati lastnih napak. Naša osebna rast je praktično naš način življenja. Pomembno je, da si dovolimo čutiti lastne občutke in aktivno spreminjamo svoje življenje na bolje.

Drugi steber je SAMOSPREJEMANJE. Samosprejemanje pomeni, da sprejmemo vse vidike sebe (videz, misli, čustva, vedenje). Ključnega pomena je, da se spoštujemo. Vsaka oseba ima kakšno navado, ki nam ni všeč, pa jo vseeno sprejmemo in jo imamo radi. Ko se začnemo samosprejemati, izpolnimo pogoj za spremembo in rast.

Tretji steber je ODGOVORNOST ZASE, ki se nanaša na prevzem odgovornosti in kontrole nad svojim življenjem. Sami smo odgovorni za to, kaj bomo naredili s preostankom svojega življenja in za stvari, na katere lahko vplivamo s svojim delovanjem. Če povzamem, smo dejansko sami odgovorni za lastno srečo.

Četrti steber je SAMO-ASERTIVOST. Asertivnost pomeni, da smo se pripravljene postaviti zase in smo to, kar smo. S seboj in z drugimi ravnamo spoštljivo. Zavedati se moramo svojih čustev in ne le stremeti k temu, da zadovoljimo sogovornika. Ni treba vedno ugajati vsem, ker naše življenje ne pripada drugim in ni nam treba vedno izpolnjevati njihovih pričakovanj.

Peti steber je SMISELNO ŽIVLJENJE. Smiselno živimo, ko smo produktivni in lastne misli, ide-



je pretvarjamo v resničnost. Sami s svojim delovanjem podpiramo svoj obstoj. V življenju nikoli ne smemo nehati stremeti k tistemu, kar si

zares želimo. Kadar se zaposlimo, je zaželeno, da nam delo ponuja možnost za uresničitev svojih potencialov. Pogosto je treba o svojih ciljnih ponovno premisliti ali za njihov doseg izbrati novo strategijo. Tudi v ljubezenskem razmerju se morata vedno oba partnerja vprašati, kaj lahko naredita, da bo razmerje uspešno. Ko imamo pred seboj cilj, vedno potrebujemo tudi akcijski načrt, da naše ideje ne ostanejo le pri fantaziranju. Zavedati pa se moramo tudi, da je včasih treba žrtvovati trenutno ugodje za cilj, s čimer dokažemo, da smo osebno zreli.

Šesti steber je OSEBNA INTEGRITETA, ki se nanaša na ujemanje med posameznikovimi prepričanji in vedenjem. To, kar mislimo in govorimo, tudi delamo. Naša integriteta bo višja, ko bomo živeli v skladu z lastnimi vrednotami. Če bomo svoje vrednote izdali, se bomo manj spoštovali, kar pa lahko poškoduje našo samopodobo. Pomembno je, da se v vsaki situaciji trudimo najti najboljšo rešitev v skladu s svojim znanjem in prepričanji. Ko se za nekaj odločimo, moramo sprejeti tudi odgovornost za posledice.





Ideje za piknik – Čas za sprostitev in povezanost v naravi

Ko sonce ogreje tla in se dnevi podaljšajo, je pravi čas za piknik – preprost, a prijeten način, da se družimo, sprostimo in uživamo v naravi. Piknik ni le priložnost za dobro hrano, temveč tudi za krepitev vezi med prijatelji, družinami in skupnostmi. V nadaljevanju vam ponujamo nekaj idej, kako pripraviti piknik, ki bo dostopen, prijeten in poln nasmehov.

Čas za klepet in povezovanje

Piknik je priložnost za odprt pogovor in izmenjavo izkušenj. Vzemite si čas za poslušanje – tudi s pogledi, kretnjami in nasmehom. V svetu tišine pogosto spregovorijo prav tiste stvari, ki jih ni treba izreči na glas.

Izberite ljudem prijazno lokacijo

Poiščite zelenico ali park, ki je dostopen za vse udeležence – bodite pozorni na bližino parkirišča, klopi, sanitarij in sence. Lokacije ob jezerih, rekah ali gozdnih prinesejo dodatno svežino in naravno kuliso za sprostitev.

Preprosta, okusna hrana

Ni treba komplicirati – sveže sadje, sendviči, solate v kozarcih in domači sokovi so vedno uspešnica. Ne pozabite na dovolj vode in možnost brezalkoholnih napitkov. Pomembno je tudi, da preverite morebitne prehranske alergije ali omejitve udeležencev.

Družabne igre za vse generacije

- ▶ pantomima ali »tihe igre«
- ▶ kviz z listki ali tablicami
- ▶ risanje, ustvarjanje z naravnimi materiali
- ▶ štafetne igre ali iskanje skritih zakladov s slikovnimi namigi
- ▶ badminton
- ▶ frizbi

Spomini

Zaključite dan s skupinsko fotografijo, risbo ali spominsko knjigo, kjer vsak zapiše ali nariše svoj najlepši trenutek. Tako ostanejo lepi spomini še dolgo po zadnjem pikniku.

Poleg idej za prijeten piknik dodajamo še recepte, ki bodo razveselili vse generacije – so hitro pripravljene in enostavne za prenašanje.

Mini sendviči s sirom in zelenjavo



Sestavine:

- ▶ toast, kruh ali mini štručke
- ▶ namaz (npr. humus, maslo, kremni sir)
- ▶ rezine sira
- ▶ sveža zelenjava: kumare, paradižnik, rukola, paprika

Postopek:

- ▶ Kruh namažite z izbranim namazom.
- ▶ Dodajte rezino sira in plast narezane zelenjave.
- ▶ Po želji dodajte sveža zelišča (npr. baziliko).
- ▶ Sendviče prerežite na polovico in zavijte v papir za sendviče.

Solata v kozarcu

Sestavine:

- ▶ kuhana kvinoja, riž ali testenine
- ▶ narezana paprika, koruza, češnjek paradižnik
- ▶ fižol ali čičerika
- ▶ feta sir ali mocarela
- ▶ olivno olje, limonin sok, sol, poper

Postopek:

- ▶ V večji kozarec ali plastično posodico najprej dodajte preliv (olivno olje + limona).



- ▶ Nato v slojih nalagajte: žito, zelenjavo, stročnice, sir.
- ▶ Zaprite s pokrovom in shranite v hladilniku do odhoda.

Nasvet: Pred jedjo kozarec pretresemo, da se vse dobro zmeša.

Muffini s sirom in šunko



Sestavine:

- ▶ 2 jajci
- ▶ 100 ml mleka
- ▶ 100 g naribanega sira
- ▶ 50 g narezane šunke (lahko tudi vegi alternativa)
- ▶ 120 g moke
- ▶ 1 pecilni prašek
- ▶ sol, poper, malo olja

Postopek:

- ▶ Zmešajte mokre sestavine, nato dodajte suhe.
- ▶ Vmešajte sir in šunko.
- ▶ Maso nadevajte v modelčke za muffine.

- Pecite 20–25 minut pri 180 °C.

Nasvet: Muffini so dobri tudi hladni in jih lahko pripravite dan prej.

Sadna nabodala



Sestavine:

- lubenica, melona, grozdje, jagode, maline ...
- lesene palčke

Postopek:

- Sadje narežite na koščke.
- Na palčke izmenično natikajte različno sadje.
- Shranite v posodo s pokrovom in ohladite.

Domači osvežilni sok iz limone, mete in jagod

Sestavine (za cca. 1,5 litra soka):

- 2 limoni (sok in naribana lupinica, po želji bio)
- 250 g svežih jagod (ali malin, borovnic)
- 2–3 žlice medu ali sladkorja (po okusu)
- nekaj listov sveže mete



- 1 liter hladne vode (lahko tudi mineralne)
- nekaj kock ledu

Postopek:

- Jagode operite, narežite in zmešajte v mešalniku v pire.
- Limoni ožemite, po želji dodajte tudi naribano lupinico (za intenzivnejši okus).
- V večji vrč zmešajte sadni pire, limonin sok, sladilo, meto in vodo.
- Dobro premešajte, po potrebi precedite skozi cedilo (če želite gladek sok).
- Dodajte led tik pred odhodom ali ga vzemite sabo v hladilni torbi.

Nasvet za piknik: Sok nalijte v steklenico z dobrim pokrovom ali v termo steklenico, da ostane hladen dlje časa!

Naj bo vaš naslednji piknik več kot le obrok na prostem – naj bo prostor srečanj, razumevanja in tihega veselja.

Velikonočne delavnice



Barvana jajca in puhasti zajčki

V mesecu aprilu je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče organiziralo dve ustvarjalni delavnici v sklopu praznovanja velike noči.

Prva delavnica je bila posvečena izdelavi velikonočnih butaric za cvetno nedeljo. Udeleženci

so imeli na voljo različne vrste vej, kot so cipresa, pušpan, forzicija, mačice, lovor in druge, s katerimi so ustvarili unikatne butarice. Delavnico je vodila članica društva Terezija Kovše, ki je udeležencem prikazala postopek izdelave. Po zaključku so bile butarice okrašene z barvnimi trakovi, kar je dodalo prazničen pridih.



Barvanje jajc in izdelava puhastih zajčkov



Skupinska slika s končnimi izdelki – velikonočnih butaric

Druga delavnica, ki je potekala nekaj dni kasneje, je bila namenjena barvanju jajc in izdelavi puhastih zajčkov. Udeleženci so za barvanje jajc uporabili naravne materiale, kot so zelenje

in čebulni olupki. Jajca so obložili z zelenjem, ovili v najlonske nogavice in jih skuhali v vodi z dodatkom čebulnih olupkov, kar je ustvarilo zanimive vzorce in naravno rjavo barvo. Medtem so izdelovali zajčke iz volne, pri čemer so uporabili pripravljene šablone in različne barvne preje. Po zaključku so dodali oči, smrček in druge detajle, ki so dali zajčkom končni videz.

Obe delavnici sta potekali v sproščenem vzdušju, udeleženci pa so aktivno sodelovali in prispevali k uspešni izvedbi.



Ustvarjalno sodelovanje pri barvanju jajc



Udeleženke delavnice izdelave velikonočnih butaric

Obisk OŠ Zreče



Učence smo naučili nekaj osnovnih kretenj slovenskega znakovnega jezika

V petek, 4. aprila 2025, smo predstavniki Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče obiskali Osnovno šolo Zreče. Namen obiska je bil učencem 8. razreda približati življenje oseb z izgubo sluha ter predstaviti različne oblike komunikacije in tehnične pripomočke, ki jih pri tem uporabljajo.

Učencem smo najprej predstavili pojme gluho-ta, naglušnost in polžev vsadek. Skozi osebne zgodbe, primere iz vsakdanjega življenja ter prikaz uporabe slušnih aparatov in polževega vsadka smo jim skušali predstaviti izzive, s katerimi se osebe z izgubo sluha vsakodnevno srečujejo.

Poseben poudarek smo namenili slovenskemu znakovnemu jeziku, ki je za številne gluhe osebe osnovno komunikacijsko sredstvo. Skupaj smo se naučili nekaj osnovnih kretenj, kar je med učenci vzbudilo veliko zanimanja in navdušenja.

Obisk je potekal v prijetnem in poučnem vzdušju. Veseli smo, da smo učencem lahko odprli okno v svet, ki ga mnogi redko spoznajo od blizu, in upamo, da smo prispevali k večji ozaveščenosti ter razumevanju življenja oseb z izgubo sluha.



OŠ Zreče - spoznavanje sveta gluhotе in naglušnosti

Moj odhod v dom starejših – Lambrechtov dom



Meseca januarja sem dobila veselo novico, da sem končno sprejeta v dom starejših občanov; Lambrechtov dom v Slovenskih Konjicah. Novice sem bila zelo vesela. Dan selitve je bil 20. januar 2025. Čeprav odločitev za selitev in slovo od doma ni bila lahka, sem se že dalj časa zavedala, da glede na svojo bolezen nimam druge izbire. Kljub gluhoti, psihični bolezni in gibal-

ni oviranosti sem s pomočjo brata doma skrbelo za nepokretno mamo.

V Lambrechtovem domu so me lepo sprejeli, nastanili so me v sobo, ki si jo delim s sostanovalko. V domu sem se hitro prilagodila novostim in spremembam. Udeležujem se raznih delavnic in druženj, spoznala sem ostale stanovalce. Vesela sem, da imam zdravstveno oskrbo, frizerja, servis slušnega aparata in še marsikaj. Imam tehnični pripomoček za gibalno oviranost, da se lahko samostojno sprehajam. Nekaj časa po mojem prihodu v dom je bila tja sprejeta tudi moja mama. Čeprav si ne deliva sobe, jo vsak dan obiščem. Obe sva zadovoljni, osebje in zaposleni so prijazni.

Zelo sem hvaležna predsedniku in sekretarki Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče za vsestransko pomoč pri urejanju dokumentov za sprejem v dom. Hvala tudi tolmački Suzani za spremstvo, kjer koli sem jo potrebovala, prav tako vsem, ki so mi prisluhnil in mi svetovali. Še vedno zelo rada obiščem naše društvo v Slovenskih Konjicah, kjer sem že mnogo let članica. V društvu se družim s člani, sodelujem na ustvarjalnih delavnicah ali predavanjih, prosim za pomoč, da me pospremijo tja in nazaj v dom. Da mi čas v domu hitreje mineva, rešujem križanke, berem, se družim s sostanovalci in pletem copatke za dojenčke, nad katerimi so vsi zelo navdušeni.

Poteze v Trogirju



Naš najboljši šahist Bruno Glas

Ko sem 15. februarja 2025 sodeloval na državnem prvenstvu gluhih v šahu, ki ga je tokrat organiziralo naše društvo, me je trener Hilmija Ahmatović povabil, da se pridružim njegovi ekipi. Menda so potrebovali četrtega člana, da bi lahko sodelovali na 2. evropskem ekipnem prvenstvu gluhih v šahu v Trogirju.

Malo me je bilo treba prepričevati, a na koncu sem se le strinjal. Nisem želel, da bi nadarjeni fantje ostali brez možnosti sodelovanja na ekipnem prvenstvu. Beseda je dala besedo, podpisal sem nekaj dokumentov, poslal svoje podatke, da so me prijavi v FIDE (mednarodna šahovska federacija) in kot parašportnika. V soboto, 5. aprila, me je po manjšem zapletu pobral trener osebno in odpravili smo se na štiriurno vožnjo proti Splitu.

Med dolgo vožnjo sem spremljal, kako se je pokrajina spreminjala. Domače listnate gozdove so zamenjale breze, značilne za Belo krajino. Sledili so dinarski mešani gozdovi, kjer prevladujejo jelke, smreke in borovci. Gozd se je že opazno redčil in zmanjšal, borovci so začeli prevladovati, grmičevje pa se je pojavljalo. Sčasoma je gozd izginil, zamenjalo ga je gosto, niz-

ko grmičevje. Sedaj, ko to pišem, sem pogledal, kako se temu reče, in ugotovil, da je to makija, značilna za Dalmacijo. Nekoč so tod izsekali gozd, erozija je odnesla prst in ostala je revna zemlja, kjer uspeva zgolj makija. Ob pogledu na praktično gole hribe, mi je postalo tesno v prsih. Pogled na morje z avtoceste je tesnobo hitro odgnal.

Po štirih urah vožnje smo prispeli v Trogir, zgodovinsko dalmatinsko pristaniško mesto ne daleč od Splita. Ustavili smo se pri hotelu Medena in se prijavi na recepciji. Dobili smo kartice za sobe, razpakirali in vpadli v jedilnico na kosilo. V hotelu so nudili samopostrežne obroke: zajtrk, kosilo in večerjo, vsak si je vzel, kar je hotel. Preostanek dneva je minil v znamenju počitka in priprave na prvi dan prvenstva.

Nedeljsko dopoldne se je začelo z zajtrkom in nato otvoritvijo prvenstva, po kosilu pa se je za-



Trener Hilmija Ahmatović s predsednico ICCD Evrope

čela prva runda klasičnega šaha. Klasični šah, pogosto naveden kot 90 + 30, pomeni, da vsak tekmovalec začne z 90 minutami časa in da po vsaki narejeni potezi dobi dodatnih 30 sekund. To je dolga partija, ki tekmovalcem omogoča globoko razmišljanje o naslednjih potezah. Traja lahko več kot tri ure, zato ni čudno, da traja celo dopoldne ali popoldne. Nisem potreboval toliko časa, ker sem dokaj hitro izgubil proti izkušenemu kapetanu ekipe iz Bosne in Hercegovine. Po tekmi sva s trenerjem predelala, kaj sem delal narobe. Spoznal sem, da si moram vzeti več časa za temeljit razmislek o vsaki naslednji potezi in da ne smem prehitro igrati ... tako, po občutku. Sledila je večerja.



Šahovska ekipa Slovenije v Trogiru

Naslednji dan smo dopoldne igrali proti Švici. Tokrat sem si vzel čas. Skupno smo ugnali svoje nasprotnike s štirimi točkami. Razpoloženje je bilo dobro, optimistično smo se podali na popoldansko tekmo proti Angliji. Tu se je začel moj niz porazov, po Švici nisem dobil nobene točke več. Pričakovano, ker sem zapolnil potrebno četrto mesto v ekipi, neizkušen in brez redne vaje sem igral proti nasprotnikom, ki že leta redno igrajo šah in tekmujejo.

V torek, 8. aprila, smo igrali hitropotezni šah, t. i. blitz (3 + 2), pri katerem vsak tekmovalec začne s tremi minutami in po vsaki potezi dobi dve sekundi. Tu ni časa za globoko razmišljanje,

treba je poznati otvoritve (serije začetnih potez), sproti načrtovati naslednjih nekaj potez in delati čim manj napak. Ker se igra hitro, je bilo tekmovalstvo kmalu zaključeno in zmagovalec znan zvečer. Nevajen takega stila sem se brez zmag potolažil z večerjo.

V sredo, 9. aprila, smo igrali še dve klasični rundi, v četrtek, 10. aprila, pa smo igrali hitri šah, t. i. rapid (10 + 5), pri katerem vsak igralec začne z desetimi minutami in po vsaki potezi dobi dodatnih pet sekund. Tak način igre mi bolj ustreza, vendar sem se zaradi glavobola težko zbral in tako spet ostal brez izkupička. Dan prej sem namreč igral na prepihu, sprehod na vetroven dan pa je po vsej verjetnosti prav tako prispeval svoje. Ali veste, da je v Trogirju zelo veliko mačk? No, jaz sem to hitro ugotovil, ko me je obkolila mačja tolpa. Na njihovo in moje veliko razočaranje zanje nisem imel pribojškov.

V sobi sem si skuhal kamilični čaj in glavobol se je umiril. Naslednji dan, v petek, 11. aprila, sem se že bolje počutil. Dobro sem igral, bil sem blizu zmagi, vendar so me izkušeni in boljši nasprotniki ugnali.

V soboto, 12. aprila, smo odigrali še zadnjo partijo, prvenstvo se je zaključilo. S trenerjem sva se odločila, da po kosilu predčasno odrineva domov. Zopet sem na štiriurni poti spremljal spreminjanje pokrajine, tokrat iz sivih odtenkov v domače tople zelene. Hrvaška je lepa, a je vseeno najlepše doma. Sedaj toliko bolj cenim naše naravne lepote.

Izkupiček? Ena osebna zmaga, kup novih izkušenj in nova poznanstva. Ekipno smo se dobro borili, sploh naš prvak, Bruno Glas, se je odlično odrezal in med posamezniki dosegel drugi najboljši rezultat. Če se udeležim prvenstva naslednje leto v Španiji, bom toliko bolj pripravljen.

Žalni nagovor Gorazda Orešnika, predsednika DGN Ljubljana na pogrebu Boštjana Hrena

Spoštovani,

v imenu predsednika Društva gluhih in naglušnih Ljubljana, gospoda Gorazda Orešnika, ki me je prosil, da spregovorim v njegovem imenu ter v imenu kulturne sekcije Vita Zupančič, izrekam iskreno in globoko sožalje sestri Bojani ter vsem Boštjanovim bližnjim.

Boštjan je bil izjemno predan in aktiven član našega društva, še posebej na področju kulture. Bil je igralec – tako gledališki kot filmski – in vedno nas je navduševal s svojo dobro voljo, toplino, humorjem in neizmerno pozitivno energijo.

Posebej se spominjamo njegove izvrstne vloge v filmu Čirimbarska kava, kjer je sijajno pokazal svoj igralski talent. Nastopal je tudi v številnih predstavah Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Tihe stopinje. Kar devet let je bil dejaven na gledališkem odru, vsako leto z več nastopi in vedno znova dokazoval, kako izjemen igralec in srčen človek je. Sodeloval je tudi s knjižno založbo Beletrina, kjer je v projektu Visual Vernacular nastopil v uprizoritvi z naslovom Vrata. V našem društvu si ga bomo zapomnili tudi po čudoviti fotografiji s predstave Lasje, kjer njegov obraz žari od veselja in smeha. Ta podoba je postala prava zapuščina, ki jo bomo ohranili v svojih srcih.

Boštjan, v imenu društva: počivaj v miru.



Stopinja sonca – v spomin Boštjanu

*Boštjan je bil človek tihe luči,
vedno nasmejan, z odprtim srcem.
Na odru ali pa v naših očeh –
prisoten, iskren, z umetniškim žarom.*

*Z otroki je znal vstopiti v svet.
Pravljice so postale resnične.
In z nami odraslimi – v drami, v šali –
iskal je resnico, iskro, lepoto.*

*Na vaje je prihajal zvesto kot jutro,
vsaka vloga – drobec njegovega daru.
Ni govoril, a znal je povedati vse –
z mimiko, gesto, s kretnjo, gibom in velikim srcem.
Bil nam je vzor, prijatelj in dar.*

*Zdaj sledi stopinja vodi tja, kjer sije sonce,
po poti tišine, ki nežno te nosi.
Verjamemo, Boštjan, da v krogu luči
te spremlja angel – tvoj soigralec večnosti.*

Lada Orešnik s skupino Tihe stopinje



ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

PREMIERA GLEDALIŠKE IGRE

BONTON SKOZI ČAS

PETEK, 6. JUNIJ 2025, OB 18. URI
SITI TEATER BTC, LJUBLJANA

Nastopajo:

Barbara Čarman, Zlatka Petrač, Klara Pavšič, Marta Vavpetič,
Tina Strel, Špela Rotar, nel delošto, Andrej Marolt, Nejc Drekonja,
Sašo Letonja in Jelena Bolšedonova

Dramaturgija: Tina Strel

Scenografija: Jelena Bolšedonova

Režija: Lada Orešnik

